

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. . . . I kor. Egy hóra. . . I kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvas szerkesztő:
MEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piac-utóza 47. és 48. szám.

Eröss Lajos teológiai doktor.

Debreczen, július 14

Eröss Lajost, a tiszántúli egyházkerület püspökét, a genfi Kálvin ünnepség alkalmával fényes kitüntetés érte. A híres svajci egyetemen, amelynek ősrégi falai közül kerültek ki a református papok, püspökök legkiválóbbjai, teológiai doktorrá avatták Eröss Lajos debreceni püspököt. Több évtizeden át, szorgalmas munkássággal szerzett ismereteknek, egy, igazán puritán férfiú megállapodott bölcsességének nagyszerű elismerése az az értékes okmány, amelyet európai tudásának, nagy képzettségének dokumentálására nyújtott át a genfi egyetem Eröss Lajosnak.

Eröss Lajosról, amikor őt a tiszántúli egyházkerület rokonszenve, ragaszkodása és nagy tisztelete a püspöki székbe emelte, mindenki tudta, hogy egy tapasztalatokkal gazdag, éleslátással, bölcs higgadtsággal s fölényes elmével megáldott ember veszi kezébe az egyházkerület vezéri pálcáját. Krisztusi tanokkal a lelkében foglalta el Eröss Lajos püspök ezt az ékes helyet, működésének zászlajára pedig az igazi magyar protestantizmusnak és liberálisizmusnak ápolását írta fel.

Es amióta a püspöki széket elfoglalta, munkálkodott eme programja értelmében az ő maga módja szerint. Csöndben, hangtalanul, de vas energiával s a legfényesebb eredménnyel. Mindig a tetteknek a nyugtalan, szinte pihenést nem tűrő munkálkodásnak em-

bere volt. Az ő életpályája, működése nyílt könyv mindenki előtt. Nem a hivalkodásnak, a nyilvános szereplésnek keze üti föl azokat, hanem igenis a nyomtatott betűk, a polcokat megtöltő értékesnél értékesebb könyvhalmozok beszélnek minden szónál ékeesebben.

Eröss Lajost a tudománynak, a komoly alkotásoknak embere volt mindig. Kerülte a városi zajt s amíg másoknak ambíciója talán abban csucsosodott ki, hogy egyengette a fölfelé törekvés létráját, addig ő csöndben, meghuzódott az ő szerény otthonában s íróasztalán megszületett egy-egy kiváló munka a protestans irodalomnak egy-egy gyöngyszeme.

Eröss Lajos sohasem politizált s kortesáramlatokba be nem vetette magát. Annál jobban érdekelte a protestantizmusnak egy-egy kimagasló alakja, Mindenek helyett szívesebben mélyedt bele a tanulmányokba s az ismereteknek koronája ott ékeskedett egy klaszszikus stílusban megírt könyvében.

Ha néha-néha távozott íróasztalától, akkor az ő közéleti szereplése abban nyilvánult meg, hogy nemes szívének sugallatára hallgatott s a szegény néposztálynak helyzetén akart segíteni. Püspökladányi lelkészsége idején hatalmas akciót indított azirant, hogy a vallásalapítványi birtokokból a népnek is adjanak. És Püspökladány földhöz ragadt népe rajongással vette körül humánus szívű papját, hogy aztán Püspökladány diszpolgárrá választotta Eröss Lajost az már — az ő természetes szerénysége szempontjából — teljesen mellékes dolog.

Kötelességét hiven, pontosan telje-

síteni. Isten nevével az emberek javát szolgálni — ez van kitörülhetetlen vonásokba beléírva Eröss egész egyéniségébe.

Ennek aztán mindenkor igazán megfelelt. A vallásért, a szegény népért (a szintiszta liberalitás alapján) és a tudományért mindenkor harcha vitte kipróbált, finom tollát és legszebb meggyőződését. Mint teológus diák már értékes munkát alkotott s amint önereje és kiváló kvalitásai révén fölfele haladt ugyancsak olyan arányban kerültek ki a sajtó alól a református irodalmat gazdagító, könyvtárra terjedő munkák.

Amikor Eröss Lajos az önálló appogétikáját megírta, szenzációt teremtett a vallásos irodalom szakköreiben. Egy natalmas állomást jelentett ez a munka, amelybe Eröss Lajos belevitte lelkét, férfias erejét és mély járasu tudományának csillogó összességét. A külföld híres professzorjai, teológusai a legnagyobb elismeréssel tanulmányozták, fordították ezt a munkát s ha Eröss Lajos egyebet nem tett volna az irodalomért, mint ezt a munkát megírta akkor is ösmertté tette volna nevét ugy az ország, mint a külföld szakköreiben.

Mint pedagógus egy egész generációt nevelt föl abban a szellemben, a melynek eredményes, nagyszerű voltát most azok élvezik, akik az ő kezei alól kikerültek.

Ennek a hatalmas munkásságnak pompásan kelő magvai háládatos talajra kerültek az ország határán túl is. A művelt külföld szakköreiben eseménynek vették egy-egy könyvét s most, hogy a genfi Kálvin ünnepségek lezajlottak a

A harag.

Max Linor, az énekes — valódi néven Casimir Barbeuil, miután nőül vette a kis Line Avriléet, a Boufies Fleurisből, elhatározá, hogy ez idei nyári szünidejét arra fogja felhasználni, hogy az öregét, Sylvain Barbeuil t meglátogassa, ki mint egy medve a hegyek közé buva élt Cévennesben.

Tíz év óta nem látta az atyját, a ki következetesen egyetlen levelére sem válaszolt.

Mert az öreg olyan fiuról álmodozott, mint jó maga, ki egész héten a földet műveli és viharos vasárnap után kezd a hétfői munkához.

Am, midőn Casimir nagykoru lett, előkövetelte anyai jussát és elhagyta Combes Feuillet. Ez tíz év előtt történt, azóta sem látta az öregét, sőt nem is hallott felőle.

A vonaton Line már előre mulatott a gondolaton, hogy egy vad ember közelébe jutnak. — Igazi paraszt, ugy-e? — kérde az urát, aki előkelő volt és komoly, mint egy angol lo d.

Line most egy divatos operette áriát kezdett dudolni miközben cukorkákat ropogtatott, s keskeny, finom kis arca bájosan

kandikált elő, vadvirágokkal diszitett, széles szalmakalapja alól.

Midőn Barbeuil apó kezeihez kapta a levelét, amelyben bejelenti látogatását, elhatározá, hogy megnyergeli vén szürkéjét és leüget a d'andorges-i állomásra.

Ameddig a vonatot várta, betért a vendéglőbe s jó egynehány pohár bort lehajtott. Nemsokára már csak az ő hangja visszhangzott a falak között . . .

No lám! Tíz év múltán kegyesen visszajön! A finom gavallér! Egy képes lapban láttam az arcképét! Az. . . az en fiam? Soha. Va ami papfőie ábrázat, még csak bajusza sincs. . .

És ökölbe szoritotta a kezét.
— És a felesége! Egy énekesnő! És volna merészsége eljönni ebbe a faluba, a hol mindenki ismerte Barbeuil anyót, az anyját, a nagyanyját is, csupa derék izmos, dolgoz asszonyt, akik mezitláb járnak és már hajnalban talpon voltak, hogy a disznók etetése után nézzenek. . .

— Hohó. . . Majd meglátják, hogy fogadja őket Sylvain Barbeuil. . .

A kore ma törzsvendégei egyre tele töltötték az öreg poharát, abban a remény-

ben, hogy a vonat érkezésekor majd mulatságos jelenetnek néznek elébe.

Most az öreg, haragtól fujva, vérvörösen felállt s azzal az ürügygyel, hogy még ideje van a faluba menni, valamit ellátni, kitámolygott a szobából.

Midőn a vonat megállt a dandorges-i állomáson, Max Linor az édesatyját kereste.

Az állomásfőnök azt mondá, az imént még látta. A lova most is kiun várja, egy fához kötve. . .

Benézett a korcsmába is, a feleségével együtt.

A vendégek udvariasan azt felelék, hogy Barbeuil apó csak az imént ment el. . . azonnal visszajő. . . a pohara most is helyén áll.

S mutatták borral telt poharát, melyben egy darázs uszkal.

Sylvain Barbeuil csakugyan az állomás felé sietett vissza, a réten át, egy barátjával. Szörnyen bántotta, hogy vén lovát, az egyet lent, amit a fölön igazán szeretett, ott hagyta magára a napon, a korcsma előtt.

Utözben hevesen gesztikulált és társának egyre az ő tisztos, ősi paraszt családjá-

legilletékesebb s legstilszerűbb területen: a genfi egyetemen ragadtak meg a svájciak azt az alkalmat, hogy a tudomány elismerésül a teológiai doktorátussal diszitsék föl Eröss Lajos püspököt. Dicsősége ez az egész tiszántúli egyházkerületnek, de elismerő fényt vet a magyar vallástudományok alaposágára, tekintélyére is.

A genfi kitüntetés alkalmából érdemesnek tartjuk Eröss Lajos püspöknek, rövid néhány sorra összefoglalt életrajzát és működését is leadni:

Eröss Lajos született 1857. március 2-án Darv biharmegyei községben. Egyszerű iparos családból származott, Debrecenben végezte a teológiát, 1876-ban tette le az érettségét, 1880-ban teológiai tanulmánya után a debreczeni gimnáziumban volt segéd-tanár, azután szénior. 1882-ben a bázeli és a berlini egyetemet hallgatta. 1883-ban földesi káplán lett. Nyolc hónapi működése után az erdélyi egyházkerületben fekvő Kémer község lelkésznek választotta. Egy év múlva Földesen lelkész lett, majd 7 év után püspökladányi lelkész lett, ahol hat évet töltött s már akkor tanácsbírája volt az alsó szabolcsi egyházmegyének. Hat év múlva 1889-ben debreczeni teológiai tanár lett. Mint pap az egész vármegyei közéletben részt vett.

A múlt év szeptember 28-án a tiszántúli református egyházkerület püspökévé választották s azóta itt, Debrecenben székel.

Tagja a város törvényhatósági bizottságának. Még teológus korában megírta a főiskolai önképző-társulat történetét. Több egyházi beszéde (Lelkész választás, székfoglaló stb.) jelent meg. Mint püspökladányi pap szerkesztette a Püspökladányi pap szerkesztette a debreceni Protestáns Lapokat, hét éven át. Köteteket terjedő cikket írt. Revizora volt a Calvin institució fordításának. Írt egy önálló appologétikát. Régi hangok címen dogmatikai tanulmányokat s a „Baptista“ című népies műve 2 kiadást ért.

Mikor Püspökladányt elhagyta, Püspökladány diszpolgárává választotta, főleg azért, mert ő indította meg legelőször azt az akciót, hogy a vallásalapítványi birtokokból a népek is adjanak.

tradióiról beszélt, amelyeket most a fia ért meg, ki egyszerre idecsöppen feleségével, a párisi énekesnővel... No hiszen...

Dühösen, vörösén a hőség őt ért az álmosság elé, de egyszerre ámulva állt meg.

Az ajtó előtt, míg benn az ivó-szobában Max Linor egy pohár cukros vizet készített számára, ott állt a bájos, kecses, elegáns kis Line és széles, virágos kalapjáról leoldott mályvaszínű selyem fátyolával, a legyeket kergette, amelyek százával tapadtak a vén szürke ló hátára.

S míg egyik apró kezével a ló hátát simogatta, a másikkal táskájából az összes cukorkákat a vén állat hosszú sárga fogai közé rakta... S az öreg oktalan haragja e látványra szertefoszlott s a vendégek szemeláttára — kik mind kisereglettek — oda épített a fiatal asszonyhoz és úde arccskájára két félnék borizú csókot cuppantott.

S este, naplementekor, Barbeuil apó végigjárta a falut és egy kosárba összevásárolta ami legszebb s legjobb gyümölcs, eunivaló csak kapható volt. Szakála lisztes volt menyé puderés arccskájától s kantár szarán óvatosan vezette a vén szürkét, amelynek hátán a fiatal asszonyka ült és elragadtatva csapkodta össze apró kezét a gyönyörű hegyek láttára...

Leo Larguier.

A képviselőházat összehívják.

A romániai zászlósértés miatt.

Kavarodás a király nyilatkozata körül.

— A politika eseményei. —

A ministerek részben már elutaztak, részben már becsomagolt málhával várják a vonatindulást, hogy a lemondás és átmenetileg ideiglenes újra kinevezés fáradaimait a különböző, leginkább külföldi fürdőhelyeken kipihenjék. A politikai világnak ezt az ünnepi csendjét azonban váratlanul megszakították azok az események, amelyek *Ferencz Ferdinánd* trónörökösnek romániai útját kísérték. A pihenni készülő politikusok között ugyanis érthető izgalmat okozott az a körülmény, hogy — mint jelentették — egyrészt *Szinajában meggyalázták a magyar zászlót*, másrészt pedig *a trónörökös fogadta Popovici Aurélt, a magyarfaló oláh agitátort*, aki könyvet írt arról, hogy Magyarországot föl kell darabolni és a részeket koronatarományokká alakítva be kell olvasztani a „nagy-osztrák egyesült államok“-ba.

Elégtételt a gyalázatért.

Ezek miatt a jelenségek miatt a függetlenségi pártkörben már tegnap este olyan nagy mértékben jutott kifejezésre az elkeseredés, hogy az összegyűlt képviselők, köztük *Leszkay Gyula*, a képviselőház háznagya, elhatározták, hogy *amennyiben ma nem jelenik meg illetékes helyről olyan kijelentés, amely hírül adja, hogy Románia részéről teljes elégtétel adatik a megsértett magyar zászlónak, haladéktalanul összehívják a képviselőházat*. Meg is állapodtak abban, hogy ma este már meg is kezdik az aláírások gyűjtését és holnap már el is küldik a husz aláírással ellátott ívet *Justh Gyulának*, a képviselőház elnökének, aki jelenleg tornyai birtokán időzik.

A politikusok között általános helyesléssel találkozott ez a terv, de már a kormánykörökben némileg megriadtak tőle. Nevezetesen nemcsak attól tart a kormány, hogy a képviselőház összehívása megzavarja a nyári pihenőt, ami szintén nem utolsó dolog, hanem a tárgy kényessége bántja. Nálunk ugyanis minden nagyon kényes, ami a bécsi külügyminisztériumhoz tartozik és *Wekerle Sándor* miniszterelnök éppoly kevésbé mer beleszólni a külügyekbe, mint elődei közül bármelyik. Neki is nagyon fájdalmas lenne, ha a képviselőház arra utasítaná, hogy törvényben biztosított alkotmányos jogánál fogva utasítsa a közös külügyminisztert a magyar érdekek nyomtatékos megvédelmzésére. Jelen esetben azonban nemcsak *Aehrenthal* bátoról van szó, hanem *Ferencz Ferdinánd* trónörökös eljárása is igen súlyosan érinti a magyarságot *Popovici Aurél* kihallgatása miatt; s a kormány — jogosan — egészen bizonyosra veszi, hogy

a képviselőház összehívása esetén ez a brutális és oktalan sértés is igen beható vita tárgyává fog tétetni.

A kormány ellenakciója.

Ez az indító oka annak, hogy *Wekerle Sándor* miniszterelnök már ma minden befolyásának latba vetésével megkezdte az ellenakciót, amely a képviselőház összehívására irányuló mozgalom leszerelését célozza. Erre irányul a következő félhivatalos kommunikének kiadása is:

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Illetékes helyről vett értesülés szerint a magyar kormány nevében *Wekerle Sándor* dr. miniszterelnök, mihielyt a színajai magyar zászlósértési hírekről a lapokból értesült, haladéktalanul a közös külügyminiszterhez fordult felvilágosításért és megkérte, hogy az esetlegesen szükséges megtorló lépések iránt intézkedjék.

A függetlenségi párt tagjai között azonban ez a kommuniké nem keltett teljes megnyugvást, hanem azt várják, hogy ugy a zászlósértés dolgában, valamint *Popovici Aurél* kihallgatásának ügyében a megsértett magyarság teljes elégtételt kapjon.

Mit mondott a király?

De nemcsak a romániai zászlósértés az, ami a képviselőket izgatja. Sokkal súlyosabb sérelemnek mondják azt, a felség szájába adott s maig meg nem cáfolt nyilatkozatot, amely egy prágai ujság révén került nyilvánosságra s amely — ként hangzott volna:

— *Dacal se it, se ott nem lehet tölem kicsikarni semmit.*

Ennek a nyilatkozatnak a közvetítője állítólag *Lukács László* volt. *Lukács*hoz közel álló körökből értesülünk, hogy *ő felsége ilyen nyilatkozatáról nem tud, tehát ílyet ő se mondhatott*. Keresni kell különben, hogy kinek, vagy kiknek érdekében áll a bombázás ilyen nyilatkozatokkal s csakhamar rájönnek, hogy hol gyárják az ilyen királyi kijelentéseket. Ugyátszik, ennek a nyilatkozatnak az éle, itthon, Magyarországon. *Justh*éknak volt szánva, mert valamelyest ők a dacosok.

Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy a félhivatalos Bud. Tud. megcáfolja a *Narodni Listy* által a királynak imputált fenti nyilatkozatot.

A központi választmány ülése.

Elutasított vasutasok.

Új választók.

A város központi választmánya ma délután 3 órakor ülést tartott, melyen az 1909. évi választói névjegyzék ellen beadott felszólalásokat tárgyalta. A választmány, miután a felszólalók nagyrésze nem igazolta választói jogosultságát, kévés kivétellel elutasította a felszólalásokat.

Az ülésről szóló tudósítás itt következik:

Az ülésen *Vecsey Imre* főjegyző elnökölt. Jegyző *Tóth Emil* dr. aljegyző volt. Elnöklő főjegyző bejelentette, hogy

a legelőnyösebb feltételek mellett folyósít és erre vonatkozólag díjtalanul ad felvilágosítást a

Tisztviselői törlesztéses kölcsönöket VASUTI ALKALMAZOTTAK TAKARÉKPÉNZTÁRA r.-társaság Debrecen, Piac-u. 19.

felszólították adjon felvilágosítást zékbe felvétel nézve. Mióta élvezik a kiváltságos vezetőket az az idő rövidsége miatt állítania. Kérlek határozathozást.

Erre nézve felszólalás t határozathozást mert már fel van e hó 20-án a határozatát s élhet.

Beregi kimutatását vasutasokat nem kérték kimutatott h

Vecsey vény rendelke A felvételre husz olyan v ban benne v lasztói jogos

A választmányát egyh jelentkezett lát, Csink L Imrét, Nagy Phégauf Ján Gábort, Svec Albint, Tóth Ezután

Le a kormány

A budapesti

A budapesti kamarának mandátuma tegnap tart mara. Az t valahára a annak, hog gazdasági p many gazd viszi az or országban, fejét. A ka sem mert a Most aztán megembere ságokat me kamara ha tegnapi üle tatta kifej részei itt

Ha vis akkor ennel vonása fog hogy mind ezen idő al pontból, leg részt ki ne számos v szabaddását azokhoz a amelyeket hatalomraju relative nag és ami tény

Hogy ezen korsz az Ausztriá mely szám állapothoz nézve suly

felszólították volt az üzletvezetőséget, hogy adjon felvilágosítást a választási névjegyzékbe felvételre kért vasutasok viszonyaira nézve. Mióta laknak Debrecenben és mióta élvezik a kimutatott fizetésüket. Az üzletvezetőség azt válaszolta, hogy az adatokat az idő rövidsége miatt lehetetlen volt összeállítani. Kéri tehát a bizottságot, hogy a határozathozatalt odázzák el.

Erre nézve az elnök kijelenti, hogy a felszólalás törvényes határideje elmúlt. A határozathozatalt elodázni azért sem lehet, mert már fel kell terjeszteni a névjegyzéket e hó 20-án a Kuriához. Aki a választmány határozatát sérelmesnek tartja, felebbezéssel élhet.

Beregi Nagy Sándor az üzletvezetőség kimutatását elfogadja és javasolja, hogy a vasutasokat vegyék fel a névjegyzékbe. Ő nem kételkedik abban, hogy a vasutasok a kimutatott helyeken laknak.

Vecsey Imre hangoztatja, hogy a törvény rendelkezései elől nem lehet kitérni. A felvételre jelentkező vasutasok közül husz olyan van, akik a márciusi kimutatásban benne voltak. Javasolja, ezeknek választói jogosultságát bírálják el.

A választmány B. Nagy Sándor indítványát egyhangulag elvetette. A felvételre jelentkezők közül felvették Csekne Gyulát, Csink Lajost, Frankovszky Dezsőt, Mádi Imrét, Nagy Józsefet, Fridrich Rudolfot, Fhégauf Jánost, Lux Dezsőt, Rotharidesz Gábort, Svecs Gyulát, Stanta Jánost, Scholoz Albint, Tóth Andrást és Nagy Györgyöt. Ezután az ülés véget ért.

Lesújtó kritika a kormány gazdasági politikájáról

A budapesti kereskedelmi- és ipar-kamara bírálata.

A budapesti kereskedelmi- és ipar-kamarának a minap járt le az ötéves mandátuma. Ebben a régi ciklusban tegnap tartotta utolsó teljes ülését a kamara. Az ülés érdekes volt, mert végre valahára a kamara is hangot mert adni annak, hogy mily tehetetlen a kormány gazdasági politikája. A koalíciós kormány gazdasági politikája nyomoruságba viszi az országot. Mindenki látja ezt az országban, aki nem dugja homokba a fejét. A kamara is látta ezt, de soha sem mert róla véleményt nyilvánítani. Most aztán, hogy lejárt a mandátuma, megemberelte magát, és kemény igazságokat mondott a kormány szemébe. A kamara hangulatát Lánczy Leó elnök tegnapi ülésén hosszabb beszédben jutatta kifejezésre, melynek érdekesebb részeit itt adjuk:

Ha visszapillantunk a lefolyt öt évre, akkor ennek a korszaknak két jellegzetes vonása fog szemünkbe ötleni; az első az, hogy mindaz, ami pozitív alkotás teremtett ezen idő alatt, a kereskedelmi és ipari szempontból, legfontosabb mozzanataiban nagyrészt ki nem elégitő és felfogásunk szerint számos vonatkozásában a viszonyok rosszabbodását jelenti; a másik pedig az, hogy azokhoz a nagy várakozásokhoz képest, amelyeket öt év előtt, különösen a koalíció hatalomrajutásával, az egész nemzet táplált, relative nagyon kevés az, amit elértünk és ami tényleg alkottatott.

Hogy ezt illusztráljam, mindenekelőtt ezen korszaknak legfontosabb eseményére, az Ausztriával kötött kiegyezésre utalok, a mely számos fontos részleteiben a korábbi állapothoz képest visszaesést és az országra nézve súlyos megterhelést jelent. Ilyenek

egyebek között a kvóta emelkedése, a dalmát vasutak kötelező kiépítésének elvállalása, a bankrendszerre vonatkozólag az osztrák befolyásnak tágabb tért engedő rendelkezése és a mi ellen leginkább emeltük fel kellő időben intő szavunkat, hogy nem sikerült a kiegyezés által az osztrákokkal oly tarifális egyezményre jutnunk, mely kiviteli érdekeinket biztosítaná. Ennek a hátrányai már is mutatkoznak, teljességében pedig majd csak akkor fogjuk tapasztalni, ha a most folyamatban levő osztrák vasut államosítási akció befejezésre fog jutni. De még hagyján, ha ezekkel szemben legalább elérjük volna azt a nagy előnyt, amit ettől a kiegyezéstől joggal várhatott az ország, a gazdasági állapotok konszolidálását és Ausztriával való viszonyunknak barátságos irányban való fejlődését, de ehelyett gazdasági életünkbe nyugalom nem vonult be, az Ausztriához való viszony azonban nemcsak hogy nem barátságos, hanem napról napra mindinkább kiélesednek az ellentétek; hisz a kiegyezésen az aláírás jóformán még meg sem száradt, már is az osztrák kormány oly tarifa politikát inaugurál, amely egyenesen és kifejezetten Magyarország kiviteli érdekei ellen tör. És mit szóljunk azon gyűlöletes hanghoz, melylyel szerény magyar vállalkozási kísérletek Boszniában Ausztria részéről kísértettek. Nem kevésbé jellemző erre a viszonyra az a módszer, melyet a bankkérdés tárgyalásánál odaát követnek és az a körülmény, hogy a valutaszabályozás korszakot alkotó nagy műveltet nem vagyunk képesek befejezni és a készpénzfizetéseket törvénytörően megkezdeni, mert Ausztria, holmi legújabb — de meggyőződésem szerint teljesen téves — valutapolitikai teóriák mögé bujva, ezt ellenzi kizárólag azért, mert tudja, hogy az Magyarország hitéletére és ennek függetlenségére elsőrangú követelmény.

A külfölddel kötött vámszerződések sem létesítettek oly módon, hogy ezek Magyarországon megelégedést kelthetnének, mert a magyar termelésnek a vámkülföld határaitól való visszaszorítása még erősebb, mint a múltban, úgy hogy Magyarország a jelenlegi vámszerződések tartama alatt még inkább az osztrák piacra van utalva, mint ahogy eddig volt. De vajon vizsgálatóbbak-e a bennünket első sorban érdeklő pozitív törvényalkotások, amelyek függetlenül Ausztriától létesültek? Bizony ezek sem elégitik ki igényeinket, amint ezt például két fontos törvényalkotás bizonyítja. Az egyik a munkásbiztosító törvény, a másik az adóreform.

Azonban még szomorubb kép tárul elénk, ha azokra a mulasztásokra gondolunk, amelyek elkövetettek és amelyek tehetetlenségünket egész meztelenségében tüntetik fel. Nézzük például azokat az állapotokat, amelyek legfontosabb forgalmi intézményünknek, a Magyar királyi államvasutaknál kialakultak. Hiszen ezeket mindnyájan ismerjük és nem is kell erre sok szót vesztegetnem, csak konstatálni akarom, hogy forgalmi életünk ezen fő ütőereje bizony nagyon siralmas képet nyújt.

És hogy néznek ki hajdan oly virágzó állami pénzügyeink? Mivé lettek a kincstárnak büszkesége, erős pénzkészletei. Hát már nincsenek meg, ellenben van egy jelentékeny rövid lejáratu kincstári adósság, mely 215 millió koronára rug és melynek beváltása illetőleg konvertálása rövid múltfél éven belül esetleg kedvezőtlenebb pénzügyvis-

nyok között nem csak nehéz gondokat fog okozhatni kormányunknak, hanem félt, hogy a bankkérdés elintézésénél is egy nagyon kellemetlen politikai koloncnak fog bizonyulni, mely talán kényszernyomását éppen akkor fogja éreztetni, amikor leginkább szükség volna arra, hogy ez a kérdés, menten minden kényszerhelyzettől és külső befolyástól megoldást nyerjen. És az államháztartás egyensúlya és konszolidáltsága fennáll-e még? Bizony nem és ha mélyebbre tekintünk: e deficit rémképe ott van a látha táron.

Ezt a beszédet a kamara tagjai tetszéssel fogadták jelölve annak, hogy abban az ipar és a kereskedelem elfojtott keserősége jut kifejezésre. Ennek az elkeseredésnek eddig csak a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége mert hangot adni, úgy hogy a pesti kamara panasza után azt lehet mondani, hogy a magyar ipar és kereskedelem a koalíciós kormány gazdasági politikájával nincsen megelégedve. Ami érthető és jogos is.

Mihalovics Géza kiszabadult

—
"Néma maradok ezután is."

Beszélgetés az elítélt huszárkapitánnyal

Még élénken él a közönség emlékezetében az a botrány, mely az elmúlt télen József főherceg budavári udvarában keletkezett s amelynek hőse Mihalovics Géza huszárszázados, a főherceg gyermekeinek nevelője volt. A botrány akkor került a nyilvánosságra, mikor a századost hirtelen fölmentették állásától. A felmentésnek egészen a mai napig nem tudják pontosan az előzményeit, csupán annyit állapítottak meg, hogy Mihalovics százados tiszteletlenül viselkedett József főherceggel és nem teljesítette a főhercegnek azt a parancsát, hogy fölmentése után azonnal jelentkezék ezredénél szolgálattétel végett. A parancs ellenére a százados fölmentett Bécsbe, hogy busut vegyen Augusztia főhercegnőtől és a kis főhercegektől, azonban a bécsi pályaudvaron elfogták és visszakisérték Budapestre, ahol a Conti-utcai katonai börtönbe csukták. Március 14-én ítélkezett a hadbíróság Mihalovics Géza fölött, akit — mint ismeretes — négy hónapi fogházra és lefokozásra ítélték el.

(A börtönből a kápolnába.)

Mint buhapesti tudósítónk táviratozza, Mihalovics Géza ma kiszabadult börtönből. A Conti-utcai magyar királyi budapesti honvédkerületi hadbíróság és fogházépület előtt már korán reggel nagy közönség gyűlt egybe, mert már jóelőre suttozták, hogy a százados rabsága ma telik le.

Ma korán reggel, 7 óra 15 perckor a börtön-épület előtt gummikerekű kocsí állt meg, melyből egy magas, elegáns hölgy szállott ki: Mihalovics Géza nővére Ruzicska Kálmánné, aki bement a fogházba testvéréért. Kis idő múlva kinyílt a fogház kapuja, egy őrmester lépett ki rajta, utána jött Mihalovics Géza szürke polgári ruhában, karján a nővérével.

Mihalovics és nővére az Adria-szálló elé hajtottak, itt felvitették a csomagjaikat, majd a Rókus kórház kápolnájához hajtottak. Bementek a kápolnába, ahol félórát imádkoztak, majd visszamentek a szállodába.

(„Néma maradok.”)

Egy hírlapíró felkereste a hotelben a századost, akitől szenzációs bűnpörének előzményeiről és részleteiről és jövő terveiről tudakozódott Mihalovics azonban minden nyilatkozatot megtagadott.

— En egyelőre magam sem tudom, hogy mit csinállok, — szolt a százados. — Ma elintézem Budapesten a dolgaimat, azután egyenesen haza utazom a szüleimhez Zalaegerszegre. En az ügyemről nem beszélek semmit. Az én ügyem katonai. A hadbírótság előtt sem nyitottam ki a számat, ezentul is néma maradok. Többet nem mondhatok.

(Mihalovics pályája.)

Mihalovics Géza katonai pályája, amely rendkívül félyesen indult, természetesen ketté szakadt a decemberi botránnyal, illetve a hadbírótság márciusi ítéletével.

Az immár civillé vált exhuszárcapitány a hadapródiskolát végezte. 18 éves korában tiszthelyettes lett, 20 éves korában mint hadnagy szolgált a zalaegerszegi huszároknál, majd Pápára, később Kecskemétre került, a hol József főherceg parancsoltisztja lett. 1905-ben a főhercegi család gyermekeinek nevelőjévé nevezték ki és ezt az állást egészen az őszi botránnyig a főherceg megelégedésére töltötte be.

A Kálvin-ünnep vége.

— Hódolat a királyné emlékének. —

Eröss Lajos teológiai doktor.

Vasárnap lezáródtak a Kálvin-ünnepségek. Szerdán a külföldi vendégek tisztelőre egész napon át a genfi egyház sétahajózást rendezett, melyen 200 külföldi és ezenkívül több mint 80 magyar vendég jelent meg. Két hajón foglalt helyet a társaság, mintegy 800 an, köztük a genfi egyház s a város első keltségei. A kirándulók Bouteretben dejeunerkeztek. Itt a külföldiek és a gentiek kívánságára a magyarok elénekelték a Szózatot, a Kossuth-nótát és a Tavasz elmúlt című Kossuth-dalt. A dalok nagy lelkesedést keltettek Aouteretből Teritetbe hajózázott át a társaság.

Magyarok Erzsébet királyné szobránál.

A magyarok itt Erzsébet királyné szobrához vonultak és levett kalappal énekeltek a Himnuszot és a Szózatot. Az előttük szokatlan dolog annyira meglepte a területi és montreuxi előkelő furdözö közönséget, hogy pár perc alatt ellepték a szobor környékét és a magyar kirándulók példájára a királyné fehér carrarai márványszobrát teledobálták virággal. Ekkor előállott Douche genfi lelkész és remek beszédben méltatja Erzsébet királyné emlékét. kit a genfi tó egész környéke mint jószágos angyalt ismert és soha el nem felejt. Ezt hirdeti a márványszobor. A magyarokat a beszéd mélyen meghatotta. A furdözöközönség és a genfiek zajosan megtapsolták és megéljenezték a magyar kirándulókat a jelenet hatása alatt.

Az egyetemi ünnepségek.

Míg ez a tó partján történt, azalatt megkezdődtek az egyetemi ünnepek. Délután 5 órkor Chodat rektor fogadta a Hotel Nationaleban az egyetemi tanács élén a külföldi egyetemek és főiskolák küldötteit. Esti 8 órkor a Saint Pierre templomban ünnepies istentisztelet volt, melyet a teológiai kar rendezett. Csütörtökön az egyetemkertből az egyetemi tanács, a külföldiek, az összes professzorok és a hatóságok óriási közönségtől kísérve a városházához és onnan az egyetemi megnyitó ünnepélyre a St.

Pierre székesegyházba vonultak. A menetben 12 magyar főiskola küldöttsége vett részt, melynek élén Chodat rektor és az egyetemi tanács tagjai jelvényesen lépdeltek. A menetben résztvettek az összes diákegyesületek zászlóikkal. A székesegyházban Rosier államtanácsos, közoktatásügyi miniszter tartott megnyitó beszédet és üdvözölte a világ minden tájáról összegyűlt vendégeket, majd Chodat rektor mondott ünnepi beszédet. — Előadásában hűen vázolta a genfi egyetem 350 éves történetét s megemlékezett azokról a tudósokról, kik a genfi egyetemen tanultak és neveiket megörökítették. Nagy érdeklődés mellett szólalt fel Daucher M. köztársaságbeli elnök. A zsulolásig megtelt székesegyházban egyszere felállott az egész közönség és mély csendben hallgatta az elnököt. Daucher nagy népszerűségnek örvendő Svájcban és kiváló szónok. Mély örömeinek adott kifejezést, hogy a köztársasági kantonok gröngeje: Genf, a kulturának áldozhat. Genf elől haladt már századokkal ezelőtt, utat mutatott a svájci népnek kulturában, szellemben, erkölcsben, anyagi fejlődésben, munkaszerezetben s ezzel a köztársaságnak és az egész emberiségnek nagy szolgálatokat tett. Üdvözölte a genfi egyetem rektorát, tanácsát, professzorát, tanulóit, a külföldi főiskolák küldötteit. Beszédét Kálvin eme szavaival végezte: Post tenebra lux! Hosszas éljenzés fogadta az elnök beszédét.

Az üdvözlések.

Ezután a svájci és külföldi iskolák küldöttei mondták el üdvözlésüket. Debreczenből dr. Erdős József, Sárospatakról dr. Finkay Ferenc, M. Szigetről dr. Gergely György, Eperjesről dr. Obetka, Pápáról Antal Géza Budapestről Bilkey István, Kolozvavárról dr. Kecskeméti István beszétek. A magyarokat igen szívélyesen fogadták és lelkes tüntetések között megtapsolták Délben dr. Máday Andor lelkes buzgólkodása folytán létesült Klapka-emléktáblát a magyarok megkoszorúzták a Rue de Paulis 28. szám alatt. Itt dr. Máday és Kállay Miklós elnök tartottak lelkes beszédeket. Délután diákünnepélyt tartottak; este a genfi kanton államtanácsa adott ebédet az egyetem és a külföldiek tisztelőre. Lachenal a genfi köztársaság és kanton elnöke meleg szavakkal mondott köszönetet az egyetem tanári karának a fényes ünnepségek rendezéséért és megköszönte a külföldi vendégeknek, hogy megjelentek Demben köztársasági elnök a genfi egyetem jövőjéért és Genf további felvirágozásáért üritett noharat. Chodat elnök s a külföldiek felszólalásai után a társaság a svájci néphimnuszot énekelte.

Eröss Lajos doktorra avatása.

Pénteken délután a volt diákok ünnepeltek és promoció volt. Magyarország részéről Eröss Lajos tiszántuli egyházkerületi püspök, Baksay Sándor, Kun Bertalan, Kenessey Béla és Antal Gábor püspökök, továbbá Balogh Ferenc debreczeni teológiai akadémiai tanár teológiai doktorokká promoveáltattak. Ezenkívül német, angol, francia, holland, dán, svéd, kanadai, Svájc és Olaszországok, az Egyesült-Államok, Skócia, Belgium részéről több hirneves püspököt, lelkészt és professzort avattak doktorra. Délben a Parc des Eaux-Vivesben az egyetemi tanárok villásreggelit adtak az egyetem volt hallgatói tisztelőre, este pedig az egyetem tanácsa a Palis Electoralban a hatóságok, küldöttek és meghívottak részére adott ebédet. Mindkét összejövetel nagy tüntetésekre és ünnepies nyilatkozatokra adott alkalmat.

A szombati ünnepségek.

Szombaton volt az egyetemi ünnepségek legérdekesebb fázisa. Az egyetem által rendezett retrospektív kiállítások és az intézetek megtekintése után délután 5 órkor óriási néptömeg lepte el a főbb boluevardokat. A környékről több mint százezer ember sereglett össze, hogy megkintse az egyetem jubileumi történelmi menetét. A fellebörgözött város apraja-nagyja talpon volt. Az egyetem aulájából indult ki a menet a rektorral és a professzorokkal az élén. 1359-től

kezdvé minden korszakot külön-külön csapat ifju és tanár személyesített korhű, sőt eredeti jelmezekben. Minden nemzeti ifjuságnak nemzeti viseletét is bemutatták, többek között a magyarokét is. Este az ünnepség lezajlása után a Place Neuve-ben svájci nemzeti dalokat adott elő az ifjuság Barblau tanár, székesegyházi orgonista vezetésével.

Ezzel a tiz napos ünnepség véget ért

Kapával támadt a sógorára.

Összevert utkaparó.

Tanka István hajduszoboszlói utkaparó a napokban a megyei uttesten dolgozgatott. Ugy délelőtt tiz óra tájban kiment hozzá az anyósa özvegy Szabó Jánosné született Zakar Lidia s felkérte, hogy menjen be a lakására s akadályozza meg, hogy a fia több olyan tárgyat elvigyen a háztól, amelyek az ő tulajdonát képezik.

Tanka István teljesítette az öreg a szony kívánságát s bement vele a városba.

Nemsokára azután, hogy özv. Szabó Jánosné lakásához megé keztek, odajött Szabó Gábor is, aki Tanka Istvánnak sógora volt s elkezdett veszekedni.

Tanka Istvánnak ott volt már akkor a felesége is és csitítani kezdte a mérges embert. Szabó Gábor még nagyobb haragra gerjedt s megakartá verni Tanka Istvánnét.

De Tanka István nem hagyta a nejét s védelmére kelt. Ez még jobban feldühösítette Szabó Gábort, úgy, hogy a keze ügyébe akadt kapával alaposan elpáholta Tanka Istvánt.

A szegény embernek olyat ütött a bal karjára, hogy az menten ketté tört, a bal arcán is egy erős mély sebet vágott s ezenkívül testének több helyén súlyos sérüléseket szenvedett. Tanka István valószínűleg egész életére munkaképtelen lesz.

A hajduszoboszlói rendőrség megindította a vizsgálatot.

A kötelező mértékhitelítés.

Julius 19-én kezdődik.

A debreczeni kereskedőket érdekelni fogja, hogy az 1907. évi V-ik t. c. végrehajtásáról szóló 27.641—1909. számú miniszteri rendelet értelmében a mértékek és mérőeszközök időszakos hitelítésére Debreczenben folyó hó 19-én veszi kezdetét. Mindazok, akik a közfor alomban mértékeket és mérőeszközöket használnak kötelesek azok az alább felsorolt időrendi csoportosítás szerint az Allami Mértékhitelítő Hivatalnál (Teleki-utca 79. sz.) tekintet nélkül arra, hogy azok mennyi idő óta vannak használatban, bemutatni. A hitelítésre vonatkozó tudnivalókat a debreczeni Kereskedő Társulat az alábbiakban tudatja az érdekeltekkel:

Az időszakos hitelítésre hozott mértékeknek és mérőeszközöknek tisztáknak, portól és rozsdától menteseknek, teljesen jókarban levőknek kell lenniök, különben nem bocsátatnak hitelítési eljárás alá. A 100 kilogrammot meghaladó terheltségű hidmérlegek tulajdonosai, ha azoknak a helyszínén való hitelítését kívánják, valamint az az állandóan felállított hidmérlegek tulajdonosai tartoznak mérlegük terheltsége egyharmad részének megfelelő terhet jól égetett téglá vagy kockakö alakjában a mértékhitelítőnek rendelkezésére bocsátani, valamint a szükséges munkaerőről gondoskodni.

Kihágást követ el és amennyiben súlyosabb beszámítás alá nem esik, első ízben 200, illetve 100 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetetik, aki: a) a közforgalomban a törvény értelmében meg nem en-

gedett m
használ; k
közöket, a
telesítendő
lezettsége
illetve az
lomba bo
vagy ilyen
letében, ha
hitelesítés
készen tart
vános hely
szes italok
meg nem
nyekben s
vételes ese
el nem lát
szeszese it
hitelesített,
közt haszn
tudta, hogy
kellett vol
nyeknek ne

Az id
előtt fél 8
tetik az ill
sorrendjébe

A C
A—B. júli
július 21.,
július 28.
augusztus
tus 9., S—
tus 11., W

A Ko
A—B. nov
E—F. nov
november
vember 15.
ber 17., S.
23., U—Z.

A Va
A—B. nov
E—F. dec
december
13., M—P.
S. decembe
december 2

A K
ber 27., G
ber 29., S.
Bövel
sitő hivatal
nyujt.

A ma
resen érde
az országos
kott külden
ható időt.
tesítést ve
mondja:

A ju
Jupiter bef
jellegével
Mi az oka
még ki ne
tások remé
kivételeket

E hos
kárt okoz
pedig a ke
De tekintet
májusban
dékot, s azt
hasznot hoz
a most már
hosszabban
ság átlagb
oly nagy é
fo, nak érv
semest is,
tolni a ny
hozama is
lyel az ide
tam már á
sését is jel
be. S min
időjelzéseir

gedett mértékeket vagy mérőeszközöket használ; b) oly mértékeket vagy mérőeszközöket, amelyek a törvény értelmében hitelesítendőek, vagy időszakos hitelesítés kötelezettsége alá estek, szabályszerű hitelesítés, illetve az időszakos hitelesítés nélkül forgalomba bocsát, a közforgalomban használ, vagy ilyen mértéket, illetve mérőeszközöket üzletében, hábár használatlanul, de az első hitelesítés bélyegével el nem látva, eladásra készen tart; c) vendéglőben vagy más nyilvános helyiségben bort, söröt és egyéb szeszes italokat a törvény rendelkezéseinek meg nem felelő palackokban vagy ivóedényekben szolgáltat ki; d) meghatározott kivételes eseteken kívül szabályszerű jelzéssel el nem látott hordókban bort, söröt és egyéb szeszes italokat forgalomba hoz; e) bár hitelesített, de oly mértéket vagy mérőeszközöket használ a közforgalomban, amelyről tudta, hogy köteles gondosság mellett tudnia kellett volna, hogy a törvény követelményeinek nem felel meg.

Az időszakos hitelesítés naponként dél előtt fél 8 órától délután fél 3 óráig végzetik az illető felek nevének kezdőbetűje sorrendjében, u. m.:

A Csapó utcai városrész részeiben:
A—B. július 19-én, B—D. július 20., E—F. július 21., G. július 26., H—J. július 27., K. július 28., K—L. augusztus 2., M—O. augusztus 3., P—R. augusztus 4., S. augusztus 9., S—T. augusztus 10., U—V. augusztus 11., W—Z. augusztus 16.

A Kossuth utcai városrész részeiben:
A—B. november 2., B—D. november 3., E—F. november 4., G. november 8., H—J. november 9., K. november 10., K—L. november 15., M—P. november 16., R. november 17., S. november 22., S—T. november 23., U—Z. november 24.

A Varga utcai városrész részeiben:
A—B. november 29., B—D. november 30., E—F. december 1., G. december 6., H—J. december 7., K. december 8., K—L. dec. 13., M—P. december 14., R. december 15., S. december 20., S—T. december 21., U—Z. december 22.

A Külsőség részeiben: A—F. december 27., G—K. december 28., L—R. december 29., S—Z. dec. 30.

Bővebb felvilágosítást a mérték-hitelesítő hivatal által közrebocsátott hirdetmény nyújt.

HIREK

Az idő és az aratás.

— Mit mond Meteor? —

A mai abnormális időjárásban kétszeresen érdekesek azok a jelenségek, melyeket az országos nevű Meteor (Vozáry Pál) szokott küldeni országsgaztér megjósolva a várható időt. Mai kelettel Meteor-tól újabb értesítést vettünk, melyben a következőket mondja:

A június 23-iki esomópont hatása, amely Jupiter befolyásából eredt, hűvös, csapadékos jellegével a szokottnál sokkal tovább tartott. Mi az oka e tartósabb befolyásnak, az ma még ki nem muta ható, de a további kutatások remélhetőleg fel fogják fedni az ilyen kivételeket is.

E hosszabban tartó befolyás, bár némi kárt okozott, májusban gyenge fagyot, most pedig a kelleténél valamivel több esőt hozott. De tekintetbe véve, hogy a lehülés nélkül májusban nem kaptunk volna elegendő csapadékot, s azt, hogy a lehullott eső szintén több hasznot hozott a kapás növényekre, mint ártott a most már aratásra készülőknek, a csomópont hosszabban tartó befolyásából a mezőgazdaság átlagban csak elnyöket nyert és pedig oly nagy elnyöket, amelyek majd az őszön fognak érvényesülni, bizonyítva azon jelzést is, hogy az őszi termése fogja pótolni a nyári aratás hiányait, amely aratás hozama is megfelelően jelzéseknek, melyvel az ideai aratás értékét közepesnek mondtam már áprilisban. — De ennek némi kétségét is jeleztem, ami szintén ekként állott be. S mindezt a bolygók állásain nyugvó időjelzéseim alapján tehettem, amelyeknek

nagy értéke a mezőgazdaságra nézve a bekövetkezett tényekkel jelenleg is eléggé igazolva van.

A 3-iki esomóponttól bekövetkezett melegebb és szárazabb időjárás a 7-iki, de még inkább a 9—10-iki esomópontok által lett részben megzavarva, amennyiben felhőzetesebb szeles idő és csapadék jelentkezett ezek hatáskörében, de már csak átmeneti jelleggel: míg a 15-iki esomópont emelőlég hat a meleg érvényesülésére, valamint a 17. és 19-iki is, amidőn napkitörések esetére jégverések is valószínűek.

Hőcsökkenést a 21-iki esomópont van hivatva bevezetni, amelyet újra Jupiter képez. Ennek jellege lehet zivataros viharos szeles vagy csapadékos. Azt követőleg újra nyári meleg idő várható.

Július havának hátralévő esomópontjai 15, 17, 19, 21, 23. és 25-ikére esnek, melyek közül a 15. és 21-iki zivataros, viharos, esetleg jégesős jelleggel.

— **A király nyaralása.** Bécsből táviratozzák, hogy a király ma reggel nyolc órakor különvonattal Ischlbe utazott. A király aug. hó 27-ikéig marad Ischlben.

— **Renoválják a főiskolai könyvtárt.** A főiskolai könyvtárnyelviségben már megkezdtek a renoválási munkálatokat. A nyilvános olvasótermet, valamint a tanárok olvasószobáját is szépen kifestik. Szeptemberben tehát szépen kipingált szobák fogják várni a látogatókat.

— **Békessy Béla újabb győzelmei.**

Békessy Béla debreceni főhadnagy, a világhírű többszörös magyar és osztrák vívóbajnok több fényes győzelmet aratott *Valenciában*, ahol most vívőversenyeket tartanak. — Békessy a világhírű olasz vívóval, *Cesara-noval* szemben megnyerte az első díjat a kardvívásban, melyből remek küzdelem után győztesként került ki, levérve a legjobb olasz és osztrák vívót. Békessy győzelmet aratott a vívótör (fleuret) versenyben is, a melyben harmadik és a szurótör (épée) versenyben, melyben hatodik lett. Békessy főhadnagy nagyszerű győzelmei meleg örömet keltek nagyszámu debreceni barátai és ismerősi körében.

— **A trónörökös Romániában.** Bukarestből jelentik, hogy az összes ottani lapok, a pártlapok épp úgy, mint a független sajtó, meleg rokonszenvet kifejező cikkeket írnak *Ferenz Ferdinánd* trónörököséről és nejeéről, akiknek szellemi és kedélybeli kiválóságait elismeréssel emeli ki. A félhivatalos *„Independante Romania”* a következőket írja: Örömmel üdvözlünk minden alkalommal, amely tanúságot tesz a habsburgi és a romániai dinasztia kitűnő viszonya között és hozzájárul a két uralkodóház és nép közötti kötelek még szorosabbra fűzéséhez. Ebben az értelemben a főhercegi pár látogatását az egész ország a legnagyobb örömmel fogadta. A nép bizonyítékát látja e látogatásban azon nagy jelentőségnek, amelyre Románia és Károly király szert tett. A lap végül *Ferenz József* császár és királyra és *Ferenz Ferdinánd* főhercegre szóló jókívánságokkal fejezi be cikkét.

— **A szállító közönség figyelmébe.**

Az őszel várható tömeges áru és terményszállítások, továbbá a folyamatban levő nagy beruházási munkálatokhoz szükséges anyagoknak állandóan nagy tömegben való szállítása a vasut teljesítő képességét előreláthatólag oly mértékben fogják igénybe venni, hogy a kocsis-átlagnak lényeges gyarapodása dacára is számolni kell a bekövetkezendő kocsis hiánnyal. A kocsis hiányból eredő szállítási nehézségek megelőzése, illetve lehetőség csökkentése érdekében minden alkalommal látszó intézkedés megtétele mégis kívánatos, hogy a nagyobb kereskedelmi és ipari vállalatok a részükre szállítandó időköz nem költött tömegáruk (épület és tüzfű, szén, só, érc, kő, stb.) zömét még a nyár folyamán, minden esetre azonban az erősebb őszi forgalom bekövetkezése előtt folyó évi szeptember hó közepéig lehetőleg elszállítsák.

A perzsa forradalom. Teheránból táviratozzák: A forradalmárok a parlament és a szomszédos mecset épületét minden ellenállás nélkül elfoglalták. Teherán egészén a forradalmárok hatalmában van a császári palota és a tüzer-ségi kasárnya kivételével. A szahszah fenyegeti a forradalmárokat, hogy bekerítetteti Teheránt.

Teherán. Délután 5 órakor kezdődött a harc a tüzer-ségi kasárnya körül. A harc eddig nem dőlt el. A kozákok srappellekkel tüzeltek, míg a forradalmárok sűrű sortűzket adtak.

— **A Kaszinó tagsági díja.** A debreczeni Kaszinó váiasztmányja ez évi tagsági díját 40 koronáról 60 koronára emelte fel. A tagsági díjak felemelése azért vált szükségessé, mert a Kaszinó, tagjainak kényelmére, helyiségeiben nagyobb beruházásokat és újításokat akar eszközölni.

— **Rotschild báró öngyilkossága.** Nagyváradról sürgönyzik: Az écskai dominiumban a Wertheimstein-kastélyban nagy riadalmat okozott Rotschild Oszkár báró öngyilkossága. A Wertheimstein-kastélyra gyászlobogót tűztek ki. A báró és neje valószínűleg holnap Bécsbe utoznak, hogy részt vegyenek Rotschild Oszkár báró temetésén.

Bécsből sürgönyzik: Rotschild Albert bárót, Oszkár báró édesatyját a világ minden részéről elhalmozták részvét-táviratokkal. A báró tetemét tegnap este ravatalra helyezték, de látogatót nem engednek a ravatalhoz. Az öngyilkos báró boncolásától a hatóság elállott, miután a halál oka teljesen ki van derítve. Arról is esett szó, hogy Oszkár báró tetemét Gothába szállítják és elégetik, de ettől a tervtől elállottak.

— **Összeégett ember.** Tóth Miklós hajduhadházi lakos még június hó 20-ikán súlyos égési sebeket kapott. Azóta a szerencsétlen ember folyton kínlódott. Tegnap aztán a halál megváltotta szenvedéseitől. Az ügyészséghez ma érkezett meg az esetről a jelentés a királyi ügyész a temetési engedélyt megadta.

— **Féjtelten holttest.** Fiuméből táviratozzák: Fiume és St. Peter állomások között a Déli Vasut vonalán, a 41-es számú őrháznál, tegnap hajnali négy órakor borzalmas leletre bukkantak. Egy holttest feküdt a síneken, am lye nek feje egészen elvált a törzstől. Megállapították, hogy az illető Dobrotics Antal 29 éves, zágrábi illetőségű kőművesmunkás volt. Dobrotics előző éjjel Fiumében, a voltoszkai ut egyik oszterijában több munkástársával idogált és késő éjjel vált el tőlük. Lehetséges, hogy Dobrotics hazafelé tartva, ittas fővel elbukott a vasuti vágányokon. Az sem lehetetlen azonban hogy öngyilkossági szándékból vetette magát a vonat elé; legalább erre enged következtetni az, hogy az utóbbi időben barátai körében többször hangoztatta, hogy megunt az életét és öngyilkos akar lenni.

— **Betörő pincérflu.** A hajduszoboszlói esendőség most egy kis pincérflu kézrekerítésén fűradozik. A feketeruhás pikolóknak bűn terheli a lelkét. Kiss Jenő a neve. Szülei Debrecenben laknak. A 14 éves fiú Spitz József hajduszoboszlói kávésnál volt alkalmazásban. Itt követte el a büntető törvénykönyv paragrafusaihoz ütköző tettet. — egy éjszaka ugyanis vésővel felfeszítette a kávéházban levő pénzeszekrny zárát s onnan egy darab száz koronás, hat darab husz koronás bankjegyet és nyolcvan darab egy koronás éropézt ellopott és aztán kerekelt

oldott. A főnöke mindjárt másnap észrevette, hogy megkárosították. Rögtön a kis pikolóra esett gyanuja, akit föl is jelentett az ottani rendőrkapitányságnál. Hajduszo boszlón azonban már csak hült helye volt Kiss Jenőnek, a kit most mindenfelé köröztek.

— **Halálos pálinka a halotti toron.** Aradról jelentik: Fazekasvarsánd aradmegyei községben Rozgán Péter halotti toron sok pálinkát ivott, amitől hirtelen összeesett és szörnyethalt. Többen a vendégek közül megbetegedtek. A vizsgálat megindult, hogy nem-e pálinkamérgezés történt?

— **A csempészett gyermek.** Budapest-ről táviratozzák. A rendőrségen Korody M. Béla rendőrfogalmazó már napok óta nyomoz egy titokzatos bűnyűben. A nagy titokban folytatott nyomozás a következő eset körül folyik: Budapesten a Garai-utcában lakik egy hentesmester. A hentesmesternek van egy beteg felesége, a beteg feleségnek egy egészséges nagynéje, kinek a hentesné legközelebbi rokona. A dussgazdag és nagyon öreg asszony egész vagyonát testvérlányára hagyta, a végrendeletben kikötötte, hogy abban az esetben, ha a hentesné előbb halna meg, mint a végrendelet, a vagyon a hentesné gyermekeinek jusson, ha gyermekei nem lennének, akkor sorra kerülnek a végrendelet oldalági rokonai. A hentesnének azonban gyermeke nem született, ő maga súlyosan, a gyógyulás minden reménye nélkül betegesen feküdt; a nagynéni vagyonára tehát a rokonok számítottak. Ekkor történt, hogy a súlyosan beteg asszonynak gyermeke született, másnap az anyakönyvi hivatalban a bába annak rendje és módja szerint bejelentette a gyermek születését és nyolc nappal később megtörtént a templomi szertartás, megkeresztelték az újszülöttet. Az így minden reményüktől megfosztott rokonok érdeklődtek a beteg asszony terhességi állapota iránt és arra a meggyőződésre jutottak, hogy arról senki sem tudott és hogy beszerzett orvosi vélemény szerint a vízkórságban szenvedő asszony nem is volt alkalmas sem a betegségre, sem a szülésre. Ezek alapján gyermekcsempészes címen megtették a feljelentést a rendőrségen, ahol a vizsgálat megindult és mivel az a gyanu, hogy a gyermekcsempészesről a bába és egy orvos is tudott, a nyomozást ez irányban is folytatják.

— **Összeesett az utcán.** Csak tegnap hagyta el a kórházat Boros Ferencné, ahol epileptikus rohama miatt kezelték s ma a betegség újra erőt vett rajta. A déli órákban a Hatvan-utcán összeesett. A mentők be szállították a kórházba.

— **Föltalálták a mesterséges gyémántot.** Párisból jelentik: Vicomte Boimouno gyáros és kiváló vegyész hosszas kísérletezés után mesterséges uton előállított egy két milliméter átmérőjű gyémántot. Titkát szigorúan őrizi és csak annyit árul el, hogy nem az elektromos kályha tulságosan magas hőfoka, hanem az az időtartam a fontos, ameddig az anyagot a villamos kályhában hagyja. Az eddigi kísérletekből következtetve, nincs kizárva, hogy sikerülni fog nagyobb gyémántokat s előállítania. A francia tudományos akadémia nagynevű szakértői meg fogják vizsgálni a föltaláló módszerét.

— **Az Arany Bika Mulató** jelenlegi kitűnő műsora már csak ma este látható. Ma este lépnek fel utoljára a páratlan amerikai excentrikusok, The Thaidas, Göndör Aurél, ki közönségünknek valóságos kedvencei. Itt. Sisters Darlington, La bello Merode, Ethel Mc. Coy, stb. Holnap pénteken mutatkoznak be az új társulat, mely úgy mint az eddigiek kizárólag elsőrangú tagokból fog állani.

— **Megölte a házasság.** Kecskemétről táviratozzák: Bátor Antal kecskeméti szülőbirtokos fiatal leányát akarata ellenére szülei férjhez adták ezelőtt öt hónappal Kovács László örökényi lakoshoz. A fiatal asszony sehogysem tudta férjét megszokni és bánatában szombaton a házuk udvarán levő kúthoz ugrott, de onnan kimentették. Hétfőn

este a legnagyobb vigyázat dacára, revolvvert kerített és szívenlőtte magát.

— **Léghajó drótnélküli villamossal.** Egy new-yorki távirat jelenti: Mark Anthony Sandy Hook mellett egy kormányozható léghajóval kísérletezett. A léghajó motorját drótnélküli villamosság táplálja. A kísérlet fényesen bevált. Anthony kísérleteit Európában is folytatni fogja.

— **Fényképezeti készülékek és kelések kaphatók legolcsóbb árban** Thaisz Art hur papirkereskedésében.

— **Győrffy Sándornál Simonffy-utca 2. szám alatt, üzletáthelyezés miatt mélyen leszállított árak. Berendezés eladó.**

— **Beiratkozás a kereskedő társulat polgári fiúiskolájába.** Tájékoztatás és félreértések elkerülése céljából értesítjük az érdekelteket, hogy a kereskedő társulat által fenntartott felső kereskedelmi iskolával kapcsolatos polgári fiúiskolai beiratások hivatalos ideje ugyan már lejárt, de okadatott esetekben az igazgató helyettese ezentul is vesz fel növendékeket a Piac-utca 8. szám alatti kereskedelmi tanintézetben (földszint 5 sz.) hétköznapokon délelőtt 11-től 12 óráig. Beiratkozáskor egynegyedévi 15 kor. tandíj és 6 kor. beirási díj fizetendő s a növendék iskolai-, születési- és újraoltási bizonyítványa is bemutatandó. Ugyanezen időben felvilágosítás uyerhető a másfoku iskolából átlépni kívánó tanulóknál különböző vizsgálatára és egyéb tudnivalókra vonatkozólag. Az igazgatóság.

— **Tárczák, készítmények, keretek és más disz munkák kaphatók és megrendelhetők** Antalffy Ferenc könyvkötő bődíszművesnél Piac u. 31.

— **Villanyvilágítást lakásokban, üzletekben, legjobb anyaggal, legjutányosabban rendez be** Földvári L. első elektrotechnikai gyár és vállalat Kossuth-u. 1. Telefon 168

— **Kugler Gerbeaud** cukorkák főrakára Kontsek Gézánál.

Regény-Csarnok.

A bojár leánya.

— Regény. —

Írta: **Vértesi Arnold.**

(73.)

Egész lelkét a lázas vágy töltötte be, ezen gondolkozott szüntelen. Minden kigondolható eselfogáson törte ifju fejét; nem birt hozzá jutni. Pedig látnia kell; megöli ez a kételkedés és bizonytalanság.

Senki sem sejtette azt, mi a gyermek lelkében végbement; senki sem látott szívébe s nem pillantotta ott meg az irtózatossötétséget, mely anyja halála óta mindinkább homályba botította lelkének minden tetségét, minden egyéb gondolatát azon egy gondolaton kívül, mely anyjára ak halálával foglalkozott.

Igy magára hagyatva a gyermek eszomoru és zord gondolatnak, mindinkább megerősödött lelkében az eszme, hogy ő van hivatva megboszolni anyja halálát.

A jó Csongrády Gyuri nem sokat értett a gyermekek neveléséhez s legkevésbé volt képes irányadó befolyást gyakorolni e különben is makacs, komor, és engedetlen gyermekre, ki már nagyon is korán kezdte érezni szellemi felsőségét gyámja felett s kinek heves, szenvedélyes lelke megvetette Csongrády Gyuri lanyhaságát s lomha, jószívűségét.

Annyira nem ismerte a jó Csongrády gyámfiát, hogy azt hitte most, a komor tépelődés, elmélázás csak mu'andó dolog volt nála, afféle gyermeki szeszély, mint a melyet makranczos gyermekeknél találhatni. Most derültebbnek nyájásabbnak látszott a fiu atyjával is beszélt, előjött és kezett esőkölt neki.

Igaz hogy ha valami figyelmes arcizma ő lett volna Csongrády Gyuri, észrevehette volna a fiu arcán a csak nagynehezen elfojtott ellenszenvet, a mint megcsókolta atyja kezét. Csongrády nem vette észre, mily nehéz küzdelmébe került az a fiunak.

Fehér Armin rendkívül meglepetnek

látszott s zavarában eleinte szólni sem tudott. Ugy látszott, mintha egész csodálkozó elpirulással állna ott fia előtt, az apa csaknem megaláztatnak érezte magát fia előtt.

Régebben megszűnt köztük a szeretet, mintsem azt egy pillanat a'att újra föl lehetett volna építeni. Fehér Armin néhány nyájás kérdést intézett fiához, de látszott rajta, hogy nagyon tartózkodó.

Majdnem úgy bánt fiával, mint egy felnött emberrel. A fiunak kora érettsége, komolysága némileg igazolni látszott ezt hiszen Csongrády sem bánt vele úgy, mint hasonló koru gyermekekkel bánti szoktak.

Ha szívébe láttak volna a fiunak, elijedtek volna. Mily kint kellett kiállnia, hogy kevély szívét megalázza s nyájás arczot mutatott ahhoz és megcsókolta kezét annak, akit gyűlölt.

(Folytatjuk.)

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schvacz E. debreczei bizományos távirati jelentése
Budapest, 1909. július 14.

Készáru ártartó, határidők szilárdak.

1909. októberi buza	13.80—13.81
májusi buza	—
1910. áprilisi buza	14.05—14.06
májusi rozs	—
1909. októberi rozs	10.13—10.14
áprilisi rozs	—
1909. októberi zab	7.70—7.71
májusi zab	—
áprilisi zab	—
1910. májusi tengeri	6.94—6.95
1909. júliusi tengeri	7.90—7.91
augusztusi tengeri	8.00—8.01

Mindennemű felsőruhák festését és tisztítását szépen és jutányosan eszközli

Koncz József

gőzerőre berendezett kelmeztető és vegyészeti ruhatisztító intézete.

Főüzlet:

Arany János-utca 10. szám

Fiók üzletek:

Batthány-utca 2. Vár-utca 3. sz.

a Zenede kisépülete udvarában.

Gallérok, kézelők tisztítását gyorsan eszközölöm.

Telefon 701. sz.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomorvese-hólyagés belbántalmaknál valamint asthma, bronchiale, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

Kapható **Kontsek Géza** fűszer és csemege kereskedésében Debreczen, Kossuth-utca.

Legjobb a Békési Róza „Gyorsmosó” háziszappana.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Vastag betűkkel szedett minden szó 8 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék választélyeget csatolni.

Műszerész tanuló felvétetik Gellér Henriknél Hatvan-u. 8. sz.

Ügyes varrólányok azonnali belépéssel felvétetnek Vanger Sándor Batthyányi-u. 1.

Vigyázzon! Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádogos-utca 4. szám.

Utazó ügynökök, pénzbeszedők azonnal felvétetnek czim a kiadóhivatalban.

Egy jó karban lévő gyermek ágy, szekrény divány, függöny tartók és díszlámpák eladó. Hungaria épület II-ik emelet 10 ajtó.

Két jó munkás butor asztalos segéd felvétetik Darabos-utca 17. műasztalosnál,

Hatvan utca 7 szám alatti üzlethelyiség aonnal kiadó a berendezés külön eladó.

Két középiskolát végzett fiu tanoneznan felvétetik a kiadóhivatalban.

Jókarban lévő boros hordók többféle nagyságban igen olcsón eladók. Czim Farkas Minály Ermhályfalva.

14-16 éves fiuk felvétetnek azonnal jó fizetéssel. Czim a kiadóban.

Idősebb férfiak és nőknek biztos megelhetést nyújtunk, czime e lap kiadóhivatalába megtudható.

Egy szoba konyha közel a piacchoz augusztus 1-re kerestetik czim a kiadóban.

Madar kalitkák eladók kisebb es nagyobb ma darak. Lak Eötvös utca 4. Petó bácsiánál.

Különbejárati butorozott szoba kiadó József kir. u. 42 sz. alatt.

Utcái lakás kiadó, hegedű és különféle bu torok eladó Vörösmarty-u. 1.

Leányok felvétetnek a kiadóhivatalban.

Igyen lakást kap takarításért idősebb hazaspár Késes-u. 36. szám alatt.

Intelligens urú leány iródat alkalmazást keres czim a kiadóhivatalban.

Bárta-fürdőn kényelmes butorozott szobák kiadók. Egyedül állók teljes ellátást is kaphatnak. Ert. József-kir-her. u. 34 sz.

Női ruha varrodában ingyenes tanuló leányok felvétetnek Vár utca 2.

CZIGARETTÁZOK!

100 db havely nikotin mentes:

Kip kop	08	Riz	14
Tiszti	10	Parafis	14
Delibáb	12	Arany	20
Kulibri	különlegesség 16 k.		

Kapható HARMATHS szivarokháznál különlegességek foraktárában Debrecen Sívészkerl u. 14

A Harmat Crème

arcszépítő és bőrápoló kenőcs,

amely teljesen ártalmatlan és sem higanyt sem ólmat nem tartalmaz, a legrovidebb idő alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtörést (mitessen) bőrbajokat. Kiszimítja a ráncosodni kezdő arcbőrt s azt fehérré simává és üdévé teszi. Legjobb óvszer a szél és a nap befolyása ellen az arcra. Nem zsíros tehát nappal is használható. Hatása gyors és biztos.

Egy légsely Harmat-Crém 1 kor.

Készítő helye a foraktár:

Mihalovits Jenő gyógyszerháza.
Debreczen,
Főpacz 31., a városházzal szemben.

Villamos világítást,

a villamos csengők, házi telefontok berendezést és évi karbantartást is minden e szakba vágó legkomplikáltabb munkát nagy helyben mint vidéken a legolcsóbban és szakemberrel — több évi tapasztalás mellett vállal.

FÖLDÉS SÁNDOR

elektrotechnikai vállalata

Debreczen, Nagytrattik udvar

Minden irányba egő Wolfram-lámpák, izzólámpák, izzólámpák nagy választéka a legolcsóbb árban. Kékesőn izzólámpák havi 3 korona díjért.

Telefon 210. Telefon 210.

Hajdusági bajuszpedrő

kiűntetve a bécsi, párisi és londoni kiállításán arany éremmel és oklevéllel

Hajdusági Bajuszpedrő.

Elismert legjobb különlegesség a bajusz növekedésére és ápolására, mely meg nem avasodó parmentes növényi balzsamos anyagokból készült.

Hatása gyors és biztos. Törvényesen védve.

1 doboz 50 fillér, postán csak 2 doboz küldetik 2 korona 15 fillér bérmentve utánvétellel.

Védjegy.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám.

„Arany egyszervu” gyógyszerháza

Telefon 406. Telefon 406.

Boros hordó

gyártás és raktár

minden nagyságban

„Margit”-fürdőtelep.

Ugyanott ajtós hordók vannak raktáron 1200—1500 literesig.

Iroda: Péterfia-utca 76.

Kádársegédek felvétetnek.

1 pár közelő 5-rétű 15 kr.

Piacz-utca 19. szám, Bika mellett

a volt Debreczeni Nagy Áruházban

mindennemű rőtös és rövidáru, valamint férfi divat cikkek nagyon olcsón lesznek árusítva.

1 méter 120 cm széles g. apju lüszter	—	—	65 kr.
1 méter legfinomabb minőségű karton	—	—	21 kr.
1 méter — — — — — jó mosó Delain	—	—	23 kr.
1 pár fegyházi kötésű férfi sockni	—	—	14 kr.
1 drb férfi angol Zephir ing, legjobb minőség	—	—	1 frt 25 kr.
1 drb aplicált stor ablak függöny	—	—	3 frt 50 kr.
Divatos csikos női harisnya	—	—	23 kr.

Mindenféle rövidáru cikkek meglepő olcsón!

Tisztelettel **Sugár Dezső.**

Ágyterítő garnitúrák nagy választékban.

Kerékpározók

mielőtt kerékpári vagy bármily alkatrészeket szándékozik venni, saját érdekében keresse fel cégemet, hol olcsón gyári árban szerezhethet be mindent. Raktáron tartok elsőrendű

kerékpárokat,

valamint mindennemű alkatrészeket, 20 koronán felüli vasárásokat és javításokat. Képesek felvétel mellett eszközök. Varrógép, gramophon és villamosági cikkek raktára és mindezek javítása

H. parhagasi kerve, tisztelettel **Geller Henrik,** ezelőtt Geller és nemesté Debreczen, Hatvan-u. 2